

Lausunto Länsi-Lapin luonnonsuojelualueiden perustamisen asetusalun luonnoksesta

LLHall 27.03.2023 § 54
188/03.00/2023

Valmistelija Qvick Paula Lapin liitto

Ympäristöministeriö varaa tilaisuuden antaa lausunto asetusalun luonnoksista, jotka koskevat luonnonsuojelualueiden perustamista Lapin maakuntaan, pääasiassa Länsi-Lapin ja eräille Itä-Lapin alueille. Kaikki perustettavat alueet ovat valtion omistuksessa. Alueet on varattu jo aiemmin luonnonsuojelutarkoituksiin, ja ne kuuluvat pääosin eri suojeluohjelmiin sekä Natura 2000 -verkostoon. Lapin maakuntaan on tarkoitus perustaa valtioneuvoston asetuksella 75 luonnonsuojelualuetta, joiden yhteispinta-ala on noin 72 000 hehtaaria. Lisäksi ympäristöministeriön asetuksella perustettaisiin 70 luonnonsuojelualuetta, joiden yhteispinta-ala on noin 2 000 hehtaaria. Lapin maakunnan länsiosaan perustettavat luonnonsuojelualueet sijaitsevat Rovaniemen ja Tornion kaupunkien sekä Keminmaan, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pellon, Ranuan, Simon, Tervolan ja Ylitornion kuntien alueella. Neljä aluetta sijaitsee Itä-Lapissa Kemijärven kaupungin, Sallan ja Sodankylän kuntien alueilla, yhden alueen osa on Posion kunnassa. Asetusalun luonnokset ovat olleet aiemmin lausunnolla vuonna 2019. Lausuntoja pyydetään uudelleen, koska asetukset annetaan uuden 1.6.2023 voimaantulevan luonnonsuojelulain nojalla ja edellisestä lausuntokierroksesta on kulunut huomattavan pitkä aika.

Lapin liitolle ei ole tullut varsinaista lausuntopyyntöä asiasta, vaan asia on lausuntopalvelussa lausuttavana varsin lyhyellä lausuntoajalla, eräpäivä lausunnoille on 14.4. Lausuntopyynnöt on lähetetty mm. luonnonsuojelualueita koskeville kunnille ja Lapin ELY-keskukselle.

Uuden 1.6.2023 voimaan astuvan luonnonsuojelulain mukaan malminetsintä kielletään kansallispuistoissa ja luonnonpuistoissa kokonaan. Metsähallitus voi antaa luvan etsiä malmeja valtion muulla luonnonsuojelualueella. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei toiminta vaaranna alueen perustamistarkoitusta, eikä aiheuta suojelun perusteena oleville lajeille tai luontotyypeille, vesitaloudelle, maisemalle taikka saamelaisten oikeuksille alkuperäiskansana vähäistä suurempaa haittaa, ellei haittaa saada lupaehdoin poistettua. (52 § Valtion muun luonnonsuojelualueen rauhoitussäännökset)

Valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvalla alueella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 1 momentissa säädetystä rajoituksesta, jos suojelun tarkoitus ei mainittavasti vaarannu. Mikäli tärkeän yleisen edun vuoksi valtion asetuksella perustettu luonnonsuojelualue tulisi lakkauttaa tai sen rauhoitusmääräyksiä muuttaa, tämä tapahtuisi asetuksen muuttamisella tai kumoamisella ennen kuin alueen suojeluperusteita vaarantava toiminto voidaan sallia.

Lausunto luonnonsuojelualueiden perustamisesta Länsi-Lappiin on **liitteenä**.

Lisätiedot: suunnittelujohtaja Paula Qvick, paula.qvick(at)lapinliitto.fi, puh. 040-653 2996

Esittelijä vs. maakuntajohtaja Ekdahl Päivi Lapin liitto

Päätösesitys Hallitus hyväksyy liitteenä olevan lausunnon.

Päätös Keskustelun aikana Riikka Karppinen esitti, että Lapin liiton lausunnosta poistetaan seuraavat kaksi virkettä: ” Tämän johdosta Lapin liitto edellyttää, että Palokkaan, Kaitajärven ja Romppaiden luonnonsuojelualueet poistetaan asetusalun luonnoksesta.

Lapin liitto esittää myös, että ympäristöministeriö yhdessä Metsähallituksen kanssa etsii korvaavat alueet näille luonnonsuojelualueiksi kaavailluille alueille.”

Jarmo Huhtala kannatti esitystä. Puheenjohtaja totesi, että oli äänestettävä, koska oli tehty vs. maakuntajohtajan esityksestä poikkeava kannatettu muutosesitys. Puheenjohtaja esitti, että äänestysmenettelyksi valitaan nimenhuutoäänestystä siten, että vs. maakuntajohtajan esitystä kannattavat äänestävät "JAA" ja Karppisen muutosesitystä kannattavat äänestävät "EI". Äänestysmenettely hyväksyttiin yksimielisesti. Suoritettussa äänestyksessä "JAA" -ääniä annettiin kaksitoista (12) (Kulmuni, Savukoski, Ekorre, Heiskanen, Joonas, Salmela, Kelloniemi, Pyhäjärvi, Rajala, Ruokamo, Juuruspolvi, Tiitinen) ja "EI" -ääniä kolme (3) (Karppinen, Huhtala, Mällinen). Puheenjohtaja totesi, että hallitus on äänin 12-3 hyväksynyt vs. maakuntajohtajan esityksen ja edelleen, että hallitus hyväksyy liitteenä olevan lausunnon.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.30.

Tiedoksi Ympäristöministeriö